

Alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen 2022

Alkoholin matkustajatuonti lisääntyi merkittävästi

PÄÄLÖYDÖKSET

- Tilastoimaton alkoholinkulutus oli 59,8 miljoonaa litraa ja sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 5,9 miljoonaa litraa vuonna 2022.
- Alkoholin matkustajatuonti lisääntyi sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 174 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.
- Alkoholin verkko-ostaminen väheni sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna 22 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna.
- Alkoholin matkustajatuonti painottuu enemmän väkeviin alkoholijuomiin, kun taas verkkokaupoista ostetaan enemmän mietoja alkoholijuomia, etenkin olutta.

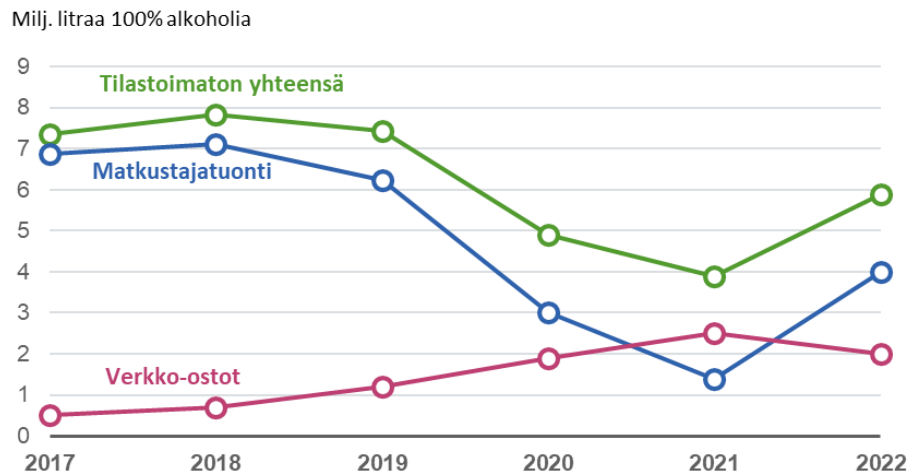
Alkoholin tilastoimaton kulutus eli alkoholin matkustajatuonti ja alkoholijuomien ostot ulkomaisista verkkokaupoista oli yhteensä 59,8 miljoonaa litraa vuonna 2022. Määrä vastaa 5,9 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Vuoteen 2021 verrattuna tilastoimaton alkoholinkulutus lisääntyi 49 prosenttia. (Kuvio 1.)

Alkoholin matkustajatuonti oli 36,9 miljoonaa litraa eli 4,0 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Matkustajatuonti lisääntyi 174 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna.

Alkoholijuomia ostettiin ulkomaisista verkkokaupoista 23 miljoonaa litraa eli 2,0 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä väheni 22 prosenttia vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna.

Matkustajatuonnin merkittävän kasvun taustalla on keväällä 2020 alkaneen koronapandemian aiheuttamien rajoitusten poistuminen alkuvuonna 2022 ja sen myötä tapahtunut ulkomaanmatkailun selvä kasvu. Ulkomaanmatkalta palanneiden määrä kasvoi haastattelutkimuksessa 211 prosenttia. Samaan aikaan matkailun ja matkustajatuonnin vilkastuessa verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä on vähentynyt.

Kuvio 1. Alkoholin matkustajatuonti, alkoholin verkko-ostot ja tilastoimaton kulutus yhteensä sataprosenttisena alkoholina 2017–2022, miljoonaa litraa

Thomas Karlsson

etunimi.sukunimi@thl.fi

Hanna Koskinen

etunimi.sukunimi@thl.fi

Määrän mittaaminen

Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista mitataan sekä sataprosenttiseksi muunnettuna alkoholina että volyymilitroina. Sataprosenttiseksi muunnettu alkoholi lasketaan juomaryhmien keskimääräisistä alkoholipitoisuuksista. Volyymilitroilla tarkoitetaan litroja riippumatta alkoholijuoman alkoholipitoisuudesta.

Maahantuotujen alkoholijuomien litramäärät perustuvat väestöä edustavaan kyselyaineistoon, joka on painotettu väestötietojen mukaan. Maahantuodut litramäärät lasketaan laajentamalla painotetusta aineistosta saadut juomaryhmäkohtaiset litramäärät kohderyhmää kuvaavalla väestömääräestimaatilla.

Koronapandemian vaikutus alkoholijuomien matkustajatuontiin

Keväällä 2020 alkanut koronapandemia ja sen aikana asetetut rajoitukset ovat huomattavasti vähentäneet suomalaisten matkustamista ja alkoholijuomien tuontia ulkomailta vuosina 2020 ja 2021.

Matkustusrajoitusten poistumisen ja matkustamisen elpymisen myötä alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi merkittävästi vuonna 2022.

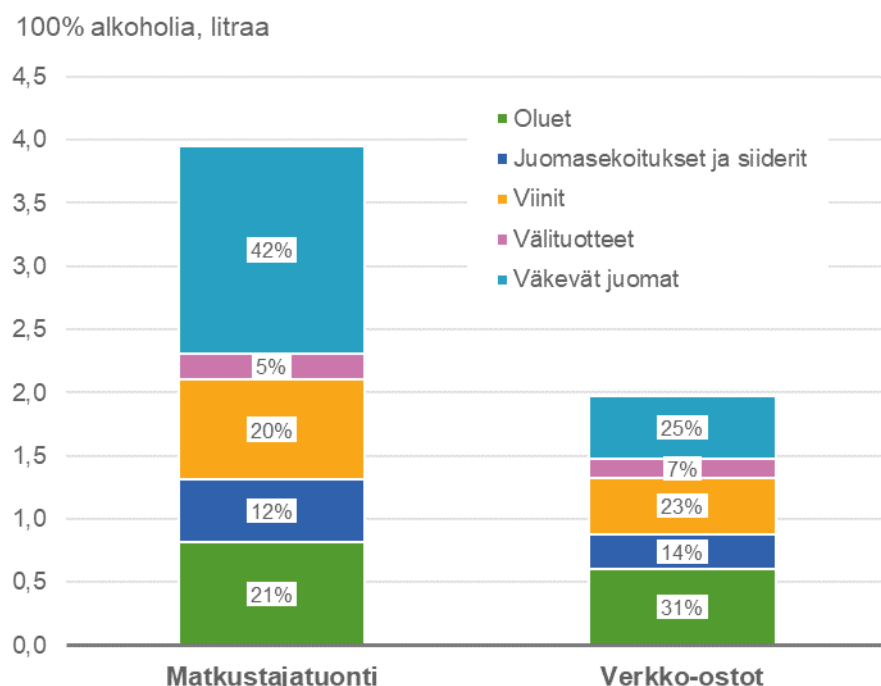
Tilastoimaton alkoholinkulutus kasvoi vuonna 2022

Tilastoimaton alkoholinkulutus muodostuu alkoholijuomien matkustajatuonnista ja suomalaisten tekemistä alkoholijuomien ostoista ulkomaisista verkkokaupoista. Vuonna 2022 alkoholijuomien matkustajatuonnin osuus tilastoimattomasta kulutuksesta oli 67 prosenttia ja verkko-ostojen osuus 33 prosenttia sataprosenttisesta alkoholista laskettuna.

Tilastoimaton alkoholinkulutus oli 59,8 miljoonaa volyymilitraa vuonna 2022. Edelliseen vuoteen verrattuna se lisääntyi 12 miljoonaa litraa. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna tilastoimaton kulutus oli 5,9 miljoonaa litraa vuonna 2022, kun se vuonna 2021 oli 4,0 miljoonaa litraa. Tilastoimaton kulutus sataprosenttisena alkoholina mitattuna kasvoi siten 49 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Kasvu johtuu alkoholin matkustajatuonnin lisääntymisestä. Alkoholijuomien ostaminen ulkomaisista verkkokaupoista sitä vastoin väheni vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna.

Alkoholijuomien matkustajatuonnissa ja verkko-ostoissa painottuvat eri juomaryhmät. Suhteellisina osuuksina tarkasteltuna matkustajatuonnissa painottuvat väkevät juomat joiden osuus on 42 prosenttia. Oluiden ja muiden mietojen juomien yhteenlaskettu osuus on 33 prosenttia ja viinien 20 prosenttia. Verkko-ostoissa painottuvat oluet, joiden osuus on lähes 31 prosenttia, ja yhdessä juomasekoitusten ja siidereiden kanssa mietojen juomien osuus verkko-ostoista on 45 prosenttia. Väkevien juomien suhteellinen osuus on 25 prosenttia ja viinien 23 prosenttia. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Alkoholijuomien matkustajatuonti ja verkko-ostot juomaryhmittäin sataprosenttisena alkoholina sekä juomaryhmät suhteellisina prosentiosuuksina vuonna 2022, miljoonaa litraa ja prosenttia

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi merkittävästi vuonna 2022

Alkoholijuomien matkustajatuonnin volyymilitramäärä lisääntyi 140,2 prosenttia vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna. Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna alkoholin matkustajatuonti lisääntyi 173,7 prosenttia 1,4 miljoonasta 4,0 miljoonaan litraan. Poikkeuksellisen voimakas kasvu selittyy suurelta osin koronapandemiaan liittyvien matkustusrajoitusten purkamisesta johtuvalla matkustamisen lisääntymisellä. (Taulukko 1.)

Vuonna 2022 matkustajat toivat ulkomailta yhteensä 36,9 miljoonaa litraa alkoholijuomia. Panimotuotteita näistä oli 25,6 miljoonaa litraa, mietoja viinejä 6,6 miljoonaa litraa ja välituotteita 1,0 miljoonaa litraa. Väkeviä alkoholijuomia matkustajat toivat 3,6 miljoonaa litraa.

Taulukko 1. Alkoholijuomien matkustajatuonti juomaryhmittäin vuosina 2021 ja 2022, miljoonaa litraa

Juomaryhmä	Vuosi 2021 milj. litraa	Vuosi 2022 milj. litraa	Muutos milj. litraa	Muutos %
Oluet	7,3	16,5	+9,2	+125,6
Siiderit ja miedot juomasekoitukset	3,8	9,1	+5,3	+141,1
Miedot viinit	2,9	6,6	+3,7	+128,8
Välituotteet (väkevöidyt viinit ja vahvat juomasekoitukset)	0,4	1,0	+0,7	+184,5
Väkevät alkoholijuomat	1,0	3,6	+2,6	+258,7
Alkoholijuomien tuonti yhteensä	15,3	36,9	+21,5	+140,2
Alkoholijuomien tuonti yhteensä (100 % alkoholina)	1,4	4,0	+2,5	+173,7

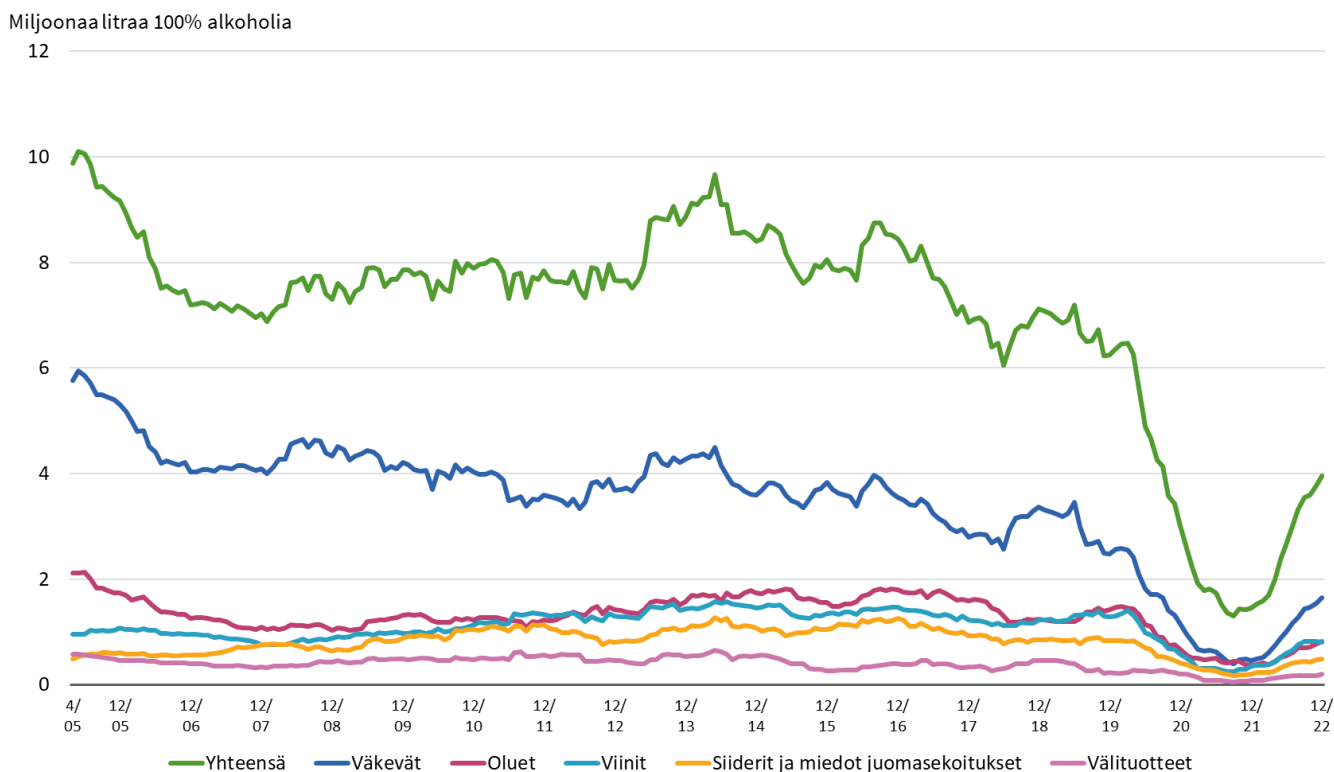
Kaikkien juomaryhmien matkustajatuonti lisääntyi

Vuonna 2022 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 258,7 prosenttia, välituotteiden 184,5 prosenttia ja mietojen viinien 128,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Panimotuotteista oluen matkustajatuonti lisääntyi 125,6 prosenttia ja siidereiden ja mietojen juomasekoitusten 141,1 prosenttia. Panimotuotteiden yhteenlaskettu matkustajatuonti lisääntyi 130,9 prosenttia 11,1 miljoonasta litrasta 25,6 miljoonaan litraan.

Matkustajien maahantuomasta alkoholista (100-prosenttisena alkoholina mitattuna) väkevien juomien osuus oli noin 42 prosenttia, viinien 20 prosenttia ja välituotteiden noin 5 prosenttia. Oluen osuus kaikesta maahantuodusta alkoholista oli noin 21 prosenttia ja siidereiden ja muiden mietojen juomasekoitusten 12 prosenttia.

Alkoholijuomien matkustajatuonti on vaihdellut merkittävästi vuosien 2005–2022 välillä (Kuvio 3). Se pysyi 7–8 miljoonassa litrassa sataprosenttista alkoholia vuosina 2006–2012. Matkustajatuonti lisääntyi noin 9 miljoonaan litraan vuonna 2013, vähentyi hieman vuosina 2014–2015 ja lisääntyi 8,4 miljoonaan litraan vuonna 2016. Vuosien 2016 ja 2019 välillä matkustajatuonti vaihteli 6–7 miljoonan litran välillä. Koronapandemiasta ja matkustamisen vähenemisestä johtuen matkustajatuonti puolittui vuonna 2020 ja koronapandemian pitkittyessä matkustajatuonti jatkoi alenemistaan vuonna 2021 vähentyen 1,4 miljoonaan litraan 100-prosenttista alkoholia. Vuoden 2022 aikana tapahtunut matkustusrajoitusten poistuminen ja matkustamisen elpymisen myötä alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 4,0 miljoonaan litraan 100-prosenttista alkoholia.

Kuvio 3. Matkustajatuonnin kehitys juomaryhmittäin 12 kuukauden liukuvana summana* huhtikuusta 2005 joulukuuhun 2022, miljoonaa litraa 100-prosenttista alkoholia

* 12 kuukauden liukuva summa tarkoittaa edellisen kahdenkymmenen kuukauden havaintoarvojen summaa. Tämä tarkoittaa sitä, että suuret muutokset matkustajatuonnissa näkyvät luvuissa viiveellä. Esimerkiksi vuoden 2020 kohdalla koronapandemia ja matkustusrajoitukset vaikuttivat matkustamiseen kevästä 2020 lähtien, mikä aiheuttaa laskevan edellisen 12 kuukauden liukuvan summan loppupuolta kohti mentäessä.

Eniten alkoholia tuotiin Virosta ja Viron laivoilta

Viro sekä Suomen ja Viron välillä liikennöivät matkustajalaivat olivat merkittävien alkoholijuomien matkustajatuonnin hankintapaikka. Vuonna 2022 kaikesta suomalaisten matkustajien Suomeen tuomasta alkoholista (100-prosenttisena alkoholina mitattuna) 53 prosenttia oli peräisin Virosta ja Suomen ja Viron välillä liikennöiviltä laivoilta. Osuus oli pienempi kuin vuonna 2021, jolloin 63 prosenttia alkoholijuomavolyymista tuotiin Virosta ja Viron laivoilta. Vaikka osuus koko tuonnista väheni, kaiken kaikkiaan Viron tuonti sataprosenttisena alkoholina mitattuna lisääntyi 129 prosenttia vuodesta 2021 vuoteen 2022 (Taulukko 2).

Yhä suurempi osa matkailijoista ei tuo alkoholia mukanaan ulkomailta. Vuonna 2005 matkustajista 37 prosenttia ei tuonut alkoholijuomia mukanaan palatessaan. Vuosina 2019–2022 vastaava luku on vaihdellut 58 prosentista 60 prosenttiin.

Korona-aikana tapahtunut matkustamisen harventuminen näkyi alkoholijuomien kerta-tuonnin lisääntymisenä vuosina 2020 ja 2021. Alkoholijuomia maahantuoneet matkailijat toivat keskimäärin 17,9 litraa paluuta kohden vuonna 2020 ja 14,6 litraa vuonna 2021. Vuonna 2022 kerta-tuonti väheni keskimäärin 10,9 litraan paluuta ja matkustajaa kohden. Vuosina 2018 ja 2019 kerta-tuonti oli noin 11,5 litraa.

Taulukko 2. Alkoholijuomien matkustajatuonti Virosta ja Viron laivoilta juomaryhmittäin vuosina 2021 ja 2022, miljoonaa litraa sekä tuonnin muutos (%) ja osuus kaikista matkustajien tuomista alkoholijuomista (%)

	Tuonti Virosta ja Viron laivoilta				Viron tuonnin osuus koko tuonnista (%)	
	2021 milj. litraa	2022 milj. litraa	Muutos milj. litraa	Muutos %	2021	2022
Oluet	5,2	9,8	+4,6	+87,3	71,5	59,3
Siiderit ja miedot juomasekoitukset	2,7	7,2	+4,5	+166,7	71,6	79,1
Miedot viinit	1,8	3,2	+1,4	+79,1	61,2	47,9
Väkevät alkoholijuomat	0,7	1,9	+1,2	+184,6	63,1	50,7
Alkoholijuomien tuonti yhteensä	10,4	22,0	+11,6	+112,5	67,4	59,7
Alkoholijuomien tuonti yhteensä (100 % alkoholina)	0,9	2,1	+1,2	+129,1	63,3	52,9

Ruotsin ja ruotsinlaivojen osuus alkoholijuomien matkustajatuonnissa kasvoi selvästi vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 Ruotsin osuus kaikesta oluen matkustajatuonnista oli noin 20 prosenttia, viinien tuonnista noin 26 prosenttia ja väkevien noin 17 prosenttia. Vuonna 2021 vastaavat osuudet olivat 10, 15 ja 11 prosenttia.

Alkoholia ostettiin ulkomaisista verkkokaupoista vähemmän kuin 2021

Vuonna 2022 suomalaiset ostivat alkoholia ulkomaisista verkkokaupoista noin 23 miljoonaa litraa eli 2,0 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Vuonna 2021 vastaava luku oli 2,5 miljoonaa litraa. Verkkokaupoista ostetun alkoholin määrä väheni noin 22 prosenttia vuonna 2022 verrattuna edellisvuoteen. Verkkokauppojen määrä lisääntyi vuoteen 2021 asti, jolloin esimerkiksi vuoteen 2020 verrattuna ostettiin 32 prosenttia enemmän sataprosenttiseksi muutettua alkoholia (Kuvio 1). Vuoden 2022 ostojen määrä vastaa suunnilleen vuoden 2020 ostojen määrää, jolloin ostettiin 1,9 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia.

Verkkokaupoista ostettiin eniten olutta, 12,2 miljoonaa litraa. Siideriä ja juomasekoituksia ostettiin 5,2 miljoonaa litraa, ja viiniä 3,7 miljoonaa litraa. Väkeviä ostettiin 1,1 miljoonaa litraa. (Taulukko 3.)

Verkkokaupoista ostetusta alkoholista sataprosenttisena alkoholina mitattuna oluen osuus oli suurin, noin 31 prosenttia. Väkevien osuus oli 25 prosenttia, ja viinien 23 prosenttia. Juomasekoitusten ja siiderin osuus oli 14 prosenttia. Välituotteiden osuus oli 7 prosenttia. Vuonna 2022 kaikkien muiden juomaryhmien paitsi väkevien ostaminen vähentyi, sillä väkeviä ostettiin edellisvuotta enemmän.

Taulukko 3. Alkoholijuomien verkko-ostot juomaryhmittäin vuosina 2021 ja 2022, miljoonaa litraa

Juomaryhmä	2021 milj. litraa	2022 milj. litraa	Muutos milj. litraa	Muutos %
Oluet	19,5	12,2	-7,3	-37,3
Siiderit ja miedot juomasekoitukset	7,0	5,2	-1,8	-25,8
Miedot viinit	4,1	3,7	-0,4	-9,5
Välituotteet (väkevöidyt viinit ja vahvat juomasekoitukset)	1,1	0,7	-0,4	-34,5
Väkevät alkoholijuomat	1,0	1,1	+0,1	+10,1
Alkoholijuomien verkko-ostot yhteensä	32,7	23,0	-9,7	-29,8
Alkoholijuomien verkko-ostot yhteensä (100 % alkoholina)	2,5	2,0	-0,5	-21,7

På svenska

Huvudresultaten publiceras på svenska på webbplatsen thl.fi och i publikationsarkivet julkari.fi.

Käsitteet ja määritelmät

Alkoholijuoma: Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 1,2 tilavuusprosenttia ja enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Vain ne alkoholijuomat tilastoidaan, joiden alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia.

Juomasekoitus (ent. long drink -juoma): Käymisteitse tai tislattua alkoholia lisäämällä valmistettu juoma.

Mieto viini: Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Olut: Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma

Sataprocenttiseksi muunnettu alkoholi: Sataprocenttiseksi muunnettu alkoholi laskeaan juomaryhmien keskimääräisistä alkoholipitoisuuksista.

Siideri: Tuoreista tai kuivatuista omenoista tai päärynöistä tai niistä valmistetuista täysmehuista käymisteitse valmistettu hedelmäviini, joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.

Volyymilitra: Volyymilitroilla tarkoitetaan litroja riippumatta alkoholijuoman alkoholipitoisuudesta.

Väkevä alkoholijuoma: Juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viinat ja muut väkevät juomat.

Välituote: Väkevöidyt viinit ja juomasekoitukset, joissa alkoholipitoisuus on yli 2,8 mutta enintään 22 tilavuusprosenttia, ja joihin on lisätty etyylialkoholia, ja joka ei ole olutta, viiniä eikä muuta käymisteitse valmistettua alkoholijuomaa.

thl.fi/tilastot/alkoholintuontijanettiostot

Laatuseloste (SVT)

Alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen

Tilastotietojen relevanssi

Alkoholijuomien matkustajatuonti ja verkko-ostaminen -tilasto sisältää tiedot suomalaisen kotimaahansa palatessaan mukanaan tuomista alkoholijuomista (matkustajatuonti) sekä tiedot suomalaisten ulkomaisista verkkokaupoista tekemistä alkoholijuomien ostosta (verkko-ostaminen). Matkustajatuonti ja verkko-ostaminen muodostavat yhdessä alkoholin tilastoimattoman kulutuksen.

Alkoholin matkustajatuonnin ja verkko-ostamisen tiedot saadaan Kantar Publicin viikoittain toteuttamasta matkustajatuontitutkimuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuontitietojen sekä verkko-ostamista koskevien tietojen avulla voidaan seurata tilastoimattoman alkoholin kulutuksen, alkoholijuomien matkustajatuonnin ja verkko-ostamisen kehitystä koko maan tasolla. Tilastoa käytetään yhteiskunnallisen päätöksenteon, tutkimuksen ja kansallisen alkoholipolitiikan seurannan tarpeisiin sekä kansainvälisiä alkoholinkulutustilastoja varten. Alkoholijuomien matkustajatuonti ja verkko-ostaminen -tilasto ovat osa [THL:n alkoholijuomien kulutuksen tilastoa](#). Maailman terveysjärjestön (WHO) alkoholinkulutusta koskevissa tietokannoissa julkaistaan nykyään tiedot sekä alkoholin tilastoidusta että tilastoimattomasta kulutuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostoja koskevien tietojen keruu perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008) sekä THL:n, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira), valtiovarainministeriön ja Alkon keskinäiseen sopimukseen.

Menetelmäkuvaus

Alkoholin matkustajatuontia ja verkko-ostoja seurataan viikoittain Kantar Publicin toteuttamilla puhelinhaastatteluilla, joihin valitaan joka viikko satunnaisotannalla 500 15 vuotta täyttänyttä suomalaista (pois lukien Ahvenanmaa). Tarkasteluajanjakson tiedot perustuvat näin ollen yli 26 000 yhteydenottoon, joista noin 2 600 henkilöä oli käynyt ulkomailla ja vastasi kyselyyn. Haastattelussa selvitetään alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista kahden edellisen viikon aikana. Matkustajatuontitiedot on kerätty lähes yhdenmukaisella tiedonkeruulomakkeella vuoden 2004 toukokuusta alkaen. Verkko-ostamista koskevat tiedot ovat saatavilla vuodesta 2017 alkaen.

Kantar Public kerää alkoholijuomien matkustajatuonnin ja verkko-ostojen tiedot viikoittain. Valvira toimi matkustajatuonnin tiedotteiden julkaisijana vuodesta 2005 helmikuuhun 2013 asti. Matkustajatuontitilaston julkaiseminen siirtyi Valvirasta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen vuonna 2012 tehdyn sopimuksen perusteella. Vuonna 2022 THL aloitti myös verkko-ostojen tietojen julkaisemisen.

Matkustajien Suomeen tuomien sekä ulkomaisista verkkokaupoista ostettujen alkoholijuomien litramäärät perustuvat väestöä edustavaan tutkimusaineistoon, joka on painotettu väestötietojen mukaan. Nämä litramäärät lasketaan laajentamalla painotetusta aineistosta saadut juomaryhmäkohtaiset litramäärät kohderyhmää kuvaavalla väestömääräestimaatilla. Matkustajien tuoman absoluuttisen alkoholin kokonaismäärän vaihteluväli oli vuonna 2022 $\pm 0,3$ miljoonaa litraa. Verkkokaupoista ostetun absoluuttisen alkoholin kokonaismäärän vaihteluväli oli $\pm 0,8$ miljoonaa litraa.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Alkoholijuomien matkustajatuonnin ja verkko-ostojen tietojen oikeellisuus ja tarkkuus riippuu Kantar Publicin toteuttamien tutkimusten validiteetista ja reliabiliteetista. Tietojen loogisuutta verrataan aiempien vuosien tietoihin, ja jos epäillään virhettä, asia tarkistetaan Kantar Publicin kanssa.

Lisäksi matkustajatuonnin osalta tietojen loogisuutta tarkkaillaan vertaamalla suomalaisen Virossa tuoduksi ilmoittamia alkoholimääriä Virossa tehtyihin arvioihin turistien Virossa tekemistä [alkoholiostoksista](#).

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

THL julkaisee alkoholijuomien matkustajatuonti- ja verkko-ostojen tiedot tilastoraporttina kerran vuodessa viimeistään tilastointivuotta seuraavan maaliskuun aikana. Lisäksi syyskuusta 2020 alkaen on julkaistu kuukausittain matkustajatuonnin keskeisimmät tiedot. Maaliskuusta 2022 alkaen julkaistaan kuukausittain myös verkko-ostoja koskevat keskeisimmät tiedot.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Alkoholijuomien matkustajatuontitiedot ja verkko-ostoja koskevat tiedot julkaistaan kuukausittain THL:n [verkkosivulla](#).

Alkoholijuomien matkustajatuontia ja verkko-ostamista koskevat tiedot julkaistaan myös vuosittain ilmestyvässä THL:n [Päihdetilastollisessa vuosikirjassa](#).

Tilastojen vertailukelpoisuus

Alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen tiedot ovat saatavilla vuodesta 1959 lähtien. Vuoteen 1992 alkoholin tilastoimatonta kulutusta ja matkustajatuontia koskevat tiedot perustuivat pääosin vuodesta 1968 alkaen kahdeksan vuoden välein tehtyihin juomatapatutkimuksiin. Välivuodet on arvioitu samoin kuin alkoholin tilastoimattoman kulutuksen kehitys vuodesta 1959 vuoteen 1968. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästä teknisestä ekstra- tai interpoloinnista, vaan arvioinneissa on käytetty hyväksi tilastoimatonta kulutusta koskevia tutkimuksia.

Vuodesta 1992 vuoteen 2004 alkoholijuomien matkustajatuonnin tiedot perustuivat Kantar Publicin (aiemmin Kantar TNS, TNS Gallup, Suomen Gallup) vuosittain tekemiin tutkimuksiin. Vuodesta 2005 alkaen matkustajatuontitietoja kerättiin viikoittain yhteistyössä viranomaisten ja alkoholielinkeinojen kanssa. Alkoholijuomateollisuusyhdistys, Kaupan Liitto, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto, Päivittäistavarakauppa ja Suomen Alkoholijuomakauppayhdistys jättäytyivät pois alkoholijuomien matkustajatuontia koskevasta yhteistyöstä vuoden 2011 lopussa.

Vuodesta 2012 alkaen alkoholin matkustajatuontia ja verkko-ostoja koskeva tilasto on laadittu yhteistyössä Kantar Publicin sekä Alko Oy:n, THL:n, valtiovarainministeriön ja Valviran kanssa. Tutkimuksen alkuperäisaineisto on Kantar Publicilla.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alkoholijuomien matkustajatuontitilastossa käytettävä juomaluokitus on tullitariffin mukainen, ja se vastaa kansainvälisissä tilastoissa käytettäviä luokituksia. Tilasto kattaa kaikki nautittavaksi tarkoitettut alkoholijuomat, jotka sisältävät yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Alkoholijuomien matkustajatuontitietojen laskenta perustuu Kantar Publicin keräämiin tietoihin.

Vuosien 2020–2022 tilastoa koskevat erityiskysymykset

Keväällä 2020 alkanut koronapandemia ja siitä aiheutuneet rajoitukset yhteiskunnassa ja matkustamisessa ovat huomattavasti vähentäneet ulkomaanmatkailun volyyymia, ja samalla vähentäneet alkoholijuomien matkustajatuontia vuosina 2020 ja 2021. Matkustusrajoitusten poistumisen ja matkustamisen elpymisen myötä alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi merkittävästi vuonna 2022 ja ulkomailta tehdyt alkoholijuomien verkko-ostot vähenivät.